

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 51.

ANULU XXIV.

Sabiiu 27 Iuniu (9 Iuliu) 1876.

Telegrafulu este Dumineca si Joi'a, la fie-care d'oue septemani cu adausulu Foiioerei. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditiua foiiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate c'atra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trocelealte parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inscritelile se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2, cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Invitarea de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“ cu „Foiioerei“

cu „Foiioerei“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembrie) alu anulului 1876. — Pretiulu abonamentului pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu cate d'oue poste de prenumeratiune recomandamu on. publ. avisiurile postali, (Posta-Utal-vany. — Post-Anweisung.) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Resbelulu.

24 Iuniu v.

Nici nu trecura bine trei zile de candu au inceputu a veni scirile de pre teatrulu resbelului si contradice-rile sciriloru iau dimensiuni ingrodi-torie. Cronicariulu nu scie ce se in-registreze spre a da cetitoriloru unu tabelu sinceru despre intemplantari.

Punctulu de certa este in prim'a linia evenimentulu dela Zaiciaru. Aminti-semu in numerulu precedentu contradic-tiunea telegramelor. Diurnale budape-stane iubileza ca campania serbesca celu putienu este periclitata si dupa ce pre bas'a telegramelor din Con-stantinopole sustienu ca turcii au ocu-patu fortareti'a serbesca Zaiciaru, pro-cescu ca turcii au in scurtu sa ocupe si Ciupri'a si sa cerneze Craguieva-tiulu. O telegrama de eri a foiiei „S. d. T.“, sosita din Belgradu via Semlinu, rectificata toate scirile in pri-vinti'a celoru intemplate la Zaiciaru in modulu urmatoriu: Turcii au tre-cutu eri (la 4 Iul.) fruntariile serbesci si s'au incercatu sa treca preste riulu Timocu. Divisiunea Lesianin ii batu si ii alunga inapoi cu perderi insem-nate — Velic'a Izvor fu arsu.

Biroulu telegraficu espune intem-plarea dela Zaiciaru in modulu urmatoriu: „Serbii au respinsu ata-culu turciloru asupra Zaiciarului si la Bacisnie au strabatutu pre pamentu turcescu.“ In alta telegrama totu a biroului telegraficu se dice: „Turcii au atacatu Zaiciarulu, dara fura ba-tuti. Serbii iau la Zaiciaru pusetiune defensiva.

Alta telegrama orig. a foiiei „Hr. Ztg.“ din Semlinu (5 Iuliu) intaresce respingerea turciloru dela Zaiciaru.

Ni se pare asi'a dara ca foile bu-dapestane suntu induse in eroe de telegramele turcesci, cari deformeaza ade-verulu ca si de nedile candu cu victoriele lui Muktar-pasi'a din pasulu Duga. Aceste incatu privesce evenimentele dela marginea resaritena a Serbiei in fati'a Viddinului.

Totu asi'a se contradicu scirile despre evenimentele din Bosni'a unde opereza corpulu lui Ranco Alimpici. Dupa o telegrama a foiiei „Hr. Ztg.“ cetatea Bielin'a din Bosni'a arde si (turcii?) bombardeaza Raci'a. Dupa o telegrama a foiiei „S. d. T.“ cetatea Bielin'a fu aprinsa de serbi si apoi ocupata. Biroulu telegraficu spune ca Alimpici a ocupatu numai fortificatiu-nile cele esterne ale cetatiei Bielin'a. Cu totulu altfelu este telegram'a turcesca despre acelasi evenimentu. Eata ce se dice intr'acesta: „Constantinopole 5 Iuliu: Atacurile serbi-loru asupra Bielinei si pre siesulu dela Stub fura respinse cu succesu. La Bielin'a au lasatu serbii 200 morti si 400 vulnerati, la Stub 500 morti.“ (Dintre turci se vede ca n'a caditu nici unulu, ori ca raportorulu n'a avutu tempu sa-i numere.)

Dupa telegramele turcesci serbi-loru li a mersu reu si la Niss'a (Nisiu), pentruca turcii si acolo au invinsu. Inse din celelalte isvoe telegramele suntu de acordu ca armata lui Cernaieff a ocupatu Ak-Palanka, ba unele spunu ca a ocupatu chiaru si Piro-tulu. Cetatea din urma este cam la calea jumetate intre Niss'a si Sofi'a, va se dica, o departare insemnata in lain-trulu Turciei, spre mediadi dela Niss'a.

Despre operatiunea muntenegreniloru ne tirmurimu la inregistrarea urmatoarei telegrama:

„Cetigne 5 Iuliu. Principele Muntenegrului a demandatu asaltu a-supra Medunului. Medunulu este unu punctu bine fortificatu pre o colina langa Podgoriti'a.“

25 Iuniu.

Telegramele cari porta datulu 6 Iuliu nu aducu sciri despre intraprin-deri noue din nici o parte, afara de unele lupte de insemnate secundara.

O telegrama oficiala din Belgradu deminte buletinele publicate de in-mici (turci), prin cari s'a respanditu, ca serbii au fostu respinsi. Din contra despre generalulu Cernaieff se sus-tiene ca de candu a raportatu victo-ri'a la Babin'a Glava n'a mai avutu alta lupta. Alta telegrama dela 7 Iuliu n. spune ca Cernaieff inain-téza spre Piro-t. Localitatea acesta din urma e inca de mai mare insem-natate ca Ak-Palank'a, pentruca odata in manile serbiloru inchide toate dru-murile turciloru de c'atra Viddinu si totu odata celu despre Constantino-pole. Turciloru le remane in casulu acest'a comunicatiunea libera numai preste Saloniu.

Alimpici sta inca inaintea Bielinei. Mercuri a avutu o lupta cu turcii, a incungiatu 2000 de nizami si ii a nimicitu mai pre toti. Divisiunea lui Lesianin a respinsu atacurile turciloru la Zaiciar. Fiindu intrebatu prin tele-grafu, Lesianin a respunsu, ca nu are lipsa de ajutoriu.

Alta telegrama orig. la „Hr. Ztg.“ spune ca capii insurgentiloru din Bos-ni'a a proclamatu pre principele Ser-biei Domnitoriu alu Bosniei. La Bel-gradu au sositu joi dela armata apu-sana (dela Drin'a) 120 vulnerati.

Unu incidentu trebuie sa inre-gistramu aici, care nu se tiene strinsu de resbelu, dara s'a intemplantu in rendu cu celelalte evenimentu apröpe de teatrulu resbelului. Unu remor-cheru alu societatiei de navigatiune pre Dunare, „Tisza“, care plutea pre Du-nare in susu dela Turnu Severinului

spre Orsiova, venindu in apropiarea satului serbescu Spitiu, fu intem-pnatu de pre rip'a serbesca de unu pe-loton de puscii si necessitatu a se re-intörce. Nenrociri nu s'au intemplantu. Din partea consulatului austro-ungu-rescu s'au facutu la regimulu serbescu pasii de lipsa pentru satisfactiune.

Din scirile insirate pana aci se vede ca succesulu a fostu mai mare pe partea serbiloru numai la armata lui Cernaieff, carele prin manevrarea sea s'a asigurat de drumulu celu mai insemnatu din campania, pe unde au sa vina succursurile cele mai mari turciloru dela Niss'a. Imgregiurarea acesta o recunosc si aceia, cari se bucura de perderea cea mai mica pe partea serbiloru, timbrandu-o nu-mai decatu de perdere insemnata.

Luptele dela Bielin'a si Zaiciaru au fostu forte sangerose ca si cele din giurulu Nissei. Dara deca serbii n'au raportatu victorii decisive, se vede ca nici perdiri irremparabile inca nu au avutu. Ne miramu de tele-gramele cari se respandescu cu atata profusiune si vestescu in lume ca serbii suntu batuti la toate punctele, precandu catu de putiene cunoscintie geografice arata neadeverulu ce con-tienu astfelu de telegrama. Aceste le dicemu pentru orientarea ceti-toriloru.

Despre actiunea muntenegreniloru raportéza o telegrama din Vien'a, in „P. Ll.“, o foia cu coloritu pronunoiatu turcescu. Dupa telegram'a acesta muntenegrenii s'au lovit cu turcii prima-data in 1 Iuliu apröpe de Podgoriti'a. Cu ocaziunea acesta s'a intemplantu ca cucianii si albanesii din apropiarea Muntenegrului, carii aveau sa plece cu turcii dela Medun contr'a muntenegreniloru, s'au intorsu contr'a turciloru si ajutati de muntenegreni au alungatu pe turci pana la Pod-goriti'a si le-au luat multe arme si multa munitiune.

Doze sciri despre lucruri de mare insemnate mai inregistramu aici, lu-cruri cari stau in strinsa legatura cu eve-nimentele ce se petrecu pe teatrulu resbelului. Un'a este ca la spatele ar-matei turcesci dela Viddinu, in Bul-gari'a, a erumtu o revolutiune de mare estindere. Alta, care vine dela Triestu, ca pe insula Cret'a ase-menea aru fi erumtu revolutiunea.

Eri si altata-eri se vorbia de o noua revolutiune in Constantinopole si de fugirea sultanului Murad. Con-statarea acestoru sciri inse trebuie sa o asteptamu.

Romani'a a pusu unu corpu forte micu de observatiune la Gruia vis-a-vis de Serbi'a, cu totulu de 2000 soldati.

26 Iuniu.

In fine, spune o tel. a foiiei „S. d. T.“, ca a trecut si generalulu serbescu Zach fruntaria serbesca in Turci'a la Iavor. Trecerea avu locu numai in 6 Iuliu. In departare de 3/4 de ora de Iavor avura serbii acestei divisiuni lovire cu turcii carea dura cinci ore. Lupt'a este nedecisa pentruca ambe partile 'si tienu pusetiunile avute. De ambe partile inse au fostu perderi insemnate. Alte trupe serbesci sub vice-colonelulu Celecantici au trecut fruntariile la Rasc'a. Lupt'a a duratu 3 1/2 ore pana la 1 ora dupa media di. Turcii fugira, serbii deri-mara kulele turcesci dela Rasc'a, Borii'a si Golig'a. Tienutulu dela Rasc'a

pana la Novibazar (spre media-di dela Serbi'a in Serbi'a turcesca) este in manile serbiloru. Turcii s'au re-trasur dincolo de Novibazar.

Dupa telegram'a biroului se schimba raportulu despre evenimentulu de mai susu numai intr'atata, ca lupt'a dela Rasc'a a duratu diece ore.

Corpulu generalului Zach a in-tratu mai tardiu in actiune, de buna sema din cauza ca elu are missiune mai multu de a sari, la casu de lipsa, intr'ajutoriu celoru-lalte corpuri. Ina-intarea sea preste frontarie intaresce ca nici la Zaiciaru nici la Bielin'a nu stau actiunile serbesci asi'a de reu precum le descriu buletinele turcesci.

„Polit. Corr.“ anancia, ca muntenegrenii au bivucatu (tabaritu) in 6 Iuliu n. langa Velemia, in distric-tulu Baniani (Erzegovin'a). Principele Muntenegrului a sositu in aceea si inaintea orasielului Gacko (de unde pleca Muktar-pasi'a spre Nicsici), unde se afla multe trupe turcesci in puse-tiuni bine fortificate. — In Albani'a spune totu „Polit. Corr.“, au luat arme 1500 miriditi contr'a muntene-greniloru. Telegram'a mai contine unu ce caracteristicu despre influinti'a confessionalismului chiaru si in mo-mentele supreme ale unui poporu. Bosniacii rom. catolici suntu agi-tati contr'a tendintei Serbiei de a si incorpora Bosni'a si au de gandu sa faca unu apelu c'atra Austri'a, ce-rendu acestei din urma scutirea inte-reselor bosniaciloru rom. catolici. Unu astfelu de incidentu deca esista e mai mare decum s'aru pare la prim'a privire.

Visiuni reutaciöse.

(II.) Pre candu noi romani din Ungari'a, ba chiaru si confratii nostri de preste carpati, ne aflamu in cea mai deplina linisce, observamu celu mai apriatu indiferentismu, atatu fatia cu miscarile resbelnice ce se petrecu in tierile invecinate, catu si fatia cu nedreptatirile ce le intempnamu in toate zilele; nici in positiunea acesta abia demna de unu poporu consciu de sine, nu ni se da pace; si între jurstari ca acestea avem de a in-tempina suspiciönari reutaciöse!

Magarii pare ca voru dintra-dinsu ca sa iriteze pre poporatiunile nemagiere deplina linisite din patria. Altfelu nu se pote esplicá procederea unoru foi de ale lor, din castele guvernamentali, prin carea se incerca a ne presentá lunei ca rebeli si nelinisciti, din seninu si fara de cea mai mica ansa.

Ce va crede lumea dinafara de-spre noi? cetindu in „Pesti Napló“ si alte jurnale de partidulu guvernamen-talu: „ca noi punemu in lucrare ten-dintiele nostre daco-romanistice. Ca capii (?) natiunei nostre aru fi tienu-tu de curendu in Alb'a-Iuli'a conferintia spre a se intielege, in privinti'a tie-nutei ce are sa se observe fatia de miscarile resbelnice din provinciile invecinate. Si ca deocamdata nu s'aru fi hotaritu nimic'a in privinti'a tienu-tei, pana ce nu aru urmá indrumari din partea ministeriului de acum din Romani'a, cu carele amu stá in intie-lesu in asta privintia!“

Cine nu cunoște relatiunile nó-stre mai multu ca pacinice, si cetesce faime in o foia acreditata, cum este „P. N.“, acel'a nu pote ca sa nu-si faca o idea ratacita despre noi, sta-

rea și intențiunile noastre; nu poate să nu credea, că noi la unu signalu datu de ministeriulu din Romani'a, amu stă gata de a cutropi totu ce aru stă în calea inființării Daco-României de odinioară. Pre basea astoru-feliu de faime reutaciõe, lumea intră-ga, ne va pune pre noi în paralela cu serbiu și insurgentii din provinciile rescutate; ier' pre ministeriulu din Romani'a 'lu va crede de focalaru agitatoriu, care tînde a incurcă totu mai tare firele păcei europene.

Si de unde vinu tôte acestea? Din seninu; din malitia reutaciøsa și cum se vede din intențiune de a ne înnegri atātu pre noi, cātu și pre ministeriulu românescu în fati'a lumii.

Cine cunõece relatiunile nòstre sine fati'a Romani'a, acelu nù pòte dubitá, ca fain'a acést'a nù este decâtu o scornitura, o visiune reutaciøsa. Ans'a la ea a dat'o dūpa cum se vede o intalnire din intemplantare a lui Axente cu protop. Balintu în piati'a Albei-Iuliei și conversarea lorú între sine și cu mai multii alții, cari din intemplantare s'au intalnitú în cursulu afaceriloru sele.

Ast'a a fostu de ajunsu, pentru cã omulu reutaciøsu sa-si pòta versá veninulu seu asupr'a natiunei întregi, a capiloru ei și a ministeriulorú din Romani'a. Nu ne mirãmu însa, ca se afla astfelu de ómeni neconscientiosi și reutaciøsi cari 'si cautá bucuri'a lorú intru a stricá altor'a și cari au cutediarea de a atacá și a denunciá fãra causa o natiune intrã-ga și regimulu unei tieri neinimicé nòue. Ne mirãmu insecum "P. N." cã unu jurnal de frunte din patria carele cunõece bine relatiunile nòstre și care trebuie se tina și contu de reputatiunea sea, a potutu dá credientulu unei atari scornituri evidente și a o publicá fãra nici o reserva si fãra respectu la cei ce se ataca pre nedreptu prin tren's'a.

Durere, ca dūpa cum se vede la noi astadi suntú relatiunile interne astufeliu încãtu acelu trece de patriotulu celu mai bunu, care insultá și denunciá mai aspru pre popòrele nemagiare din patria. Fie chiaru și pre nedreptu. Pentru ca ur'a dovedita în contr'a popòrelorú nemagiare trece de o calitate eminenta de patriotismu magiaru. Si regimulu i se pare a fi astufeliu de denunciári binevenite, spre a-si rectificá dõra procederea sea de pãna acum'a fatia de natiunalitatile nemagiare și pasii care voiesce se i mai întreprinda din punctu de vedere alu salutei statulu. —

Reu este fòrte reu, candu patri'a comuna este mama dulce pentru unii și vitrega pentru alții dintre fii sei. Dera si în casulu acést'a mai are întielesu, candu fii protegiati se gugulescu de cãtra ea; nici de cum inse candu cei priviti de vitregi suntú persecutati fãra de vina. —

Egalitatea de dreptu e principiu conducatoriu exprimat și recunocutu de legileu esturim; cu tôte acestea inse în praxa nu se observa. Déca aru fi catezatu cine-va a insultá astufeliu pe natiunea magiara seu chiaru pe regimulu, nu s'aru fi aflatu temnitia destulu de afunda, pentru cá sa se afle corespundiatõre unui atātu de cutezatoriu. Celu ce insultá inse pe popòrulu românù; acelu se privește ca aduce jertfa pre altariulu patriei. —

De-si legile criminali ce stau în vigóre, punu osanda mare, pre acelu ce cutéza a atitiá în contr'a corporatiuniloru și religiuniloru: și legile acestea au astadi valõre numai fatia de plebei și candu se calca în detrimentulu popòrulu alesu. —

Pãna candu óre libertatea ast'a de a-si bate jocu și a suspiciuná nepedeasitu de popòrulu românù întregu? Dõra intențiunedia magiariu cá se silésca pre romanii cu ori ce pretiu la reactiune? — Nu se va intențiuná în modulu acést'a suspinderea constitutiunei și introducerea stãrei de asediu. —

Curiosu lucru! Romanii suferira fãra de a murmurá, nimicirea tuturor drepturiloru ce le au fostu castigatu dela 1860 pãna la incorporarea uniunei în parlamentulu din Pest'a. Suferira cu paciintia de feru (mama-liga) și în credința, ca magiariu 'si voru recunõece insusi erorile comise și se voru îndreptá, — atacurile în contr'a limbii și desvoltãrei lorú natiunale politice. Lucrurile inse în locu de a se întõrce spre bine, se întõrcu totu spre mai reu. Si déca se voru mai continuá astfelu, vine vremea cá noi dar' nici sa mai fimu suferiti în patria.

Intre romanii și serbiu din Ungari'a nù e altu-ceva comunu, decâtu identitatea suferințiloru. Dar' nici acést'a nu-i pòte intru la o actiune seu reactiune comuna; fiindca romanii cunoscú pre bine pericolulu ce le amenintia din partea panslavismului. Români suntú prin pusetiunea lorú siliti a-si iubi și aperá patri'a și a se aliá cu popòre de acelea, care nu potú deveni pericolõe pentru esistința lorú; amara li e inse esperința, candu în locu de încredere și mulcomire, trebuie sa afle neincredere și suspiciunári reutaciøse.

Sabiuu 25 Iuniu.

N'amu aprobatu nici odata purtarea cea cu putienu tactu politicu a lui Miletici. Suntú și în politica multe cai cari duc la Rom'a politice fiacãrei natiuni. Trebuie numai cãle sa fia cunoscute și bagate în sãma și pe urma si umbate. Suntemu de parere ca Miletici putea cu popularitatea și influința sea, sa faca fòrte multu bine serbilorú din Ungari'a, déca erá mai rabdurii și déca folosea popularitatea și influința sea mai putienu provocãndu și demonstrãndu

Dara totu asiá de putienu ne putemu impacá cu purtarea magiariiloru fatia cu serbiu și cu natiunalitatile nemagiare, de unu deceniu încõce; și mai putienu cu mesurile luate în tempulu din urma în sudulu Ungariei de guvernulu nostru. Cá sa se puna verfu la tôte, mai vine acum si punctulu pe i arestarea lui Miletici. În casulu celu mai bunu arestarea acést'a ni se pare fòrteneoportuna. (Vedi not'a.)

Ori-ce omu cu minte în tempuri turbulente, cum incepu a fi și a le nòstre cautá sa se modereze pe cãtu numai se pòte. Pãna și turcii scriu prochimatiuni frumõe și multiamitõre. Numai compatriotii nostri tocm'a acum afla de bine a-si nazari conjuratiuni, resvratiri și tradári pãna si între ómenii cei mai pacinici din lume, între romanii ardeleni! Si de unde vine tocm'a acum calamitatea acést'a? De siguru dela vre-o cãte-va denunciári ce s'au ratacitu pe la unele redactiuni în Budapest'a.

În urm'a unorú denunciári diurnalistice se pornescu comisari estrordinari în pãrțile locuite de serbi. Mesur'a acést'a incuragiãza și mai tare pe o parte a pressei sa infatisieze pe slavii din sudulu Ungariei de rei patrioti. Ei bine, cercetãrile urmãza. Si ce s'a alesu? press'a întõrce fõi'a și arata, ca a fostu mai mare spaim'a decâtu tóta trãb'a. Suntemu preaplicati a crede ca asiá a fostu, déca facemu o comparatiune între sgomotele despre serbi cu sgomotele ce s'au retacitu pãna și în seriosulu "Pesti Napló" despre conferintia resvretitõre între romanii din Transilvani'a.

Esperința acést'a neasteptata a mahnitu fòrte pe multii patrioti, dará inimile pareau dūpa rezultatulu investigatiuniloru mai linistate de acést'a nu fãra temei. Unii scapasera de prepusulu de a fi rei patrioti, alții de temerea de a fi bantuiti de rele din partea presuntiviloru rei patrioti. Si acum în midilocolu aceste relinisciri dintr'odata eata-ne cu unu tunetu, cá

din seninu: Miletici arestatu și încarceratu pentru în alt'a tradare!

Pãna în momentul cãndu se scriu acestenuscimucare este adeveratul motivu alu arestãrei, evenimentulu acést'a inse neasteptate, ne pune pe gânduri. Se pòte ca procurorulu are motive întemiate dara dūpa esperințele ce le avemu se pòte prea lesne, ca unu zelu prea mare în locu sa demolésca spiritele sa atitié si pe cele liniscite și din o agitatiele inchipuita sa provõce un'a realitate. Cine va purtá atunci responsabilitatea urmãrilor?

Mai multu sãnge rece dara în tôte pãrțile. Sa distingemu fòrte bine si fòrte tare între simpathie și între tradare. Cãci déca generalulu Klapka și alții tineri magiari și oferescu servițiile si vieti'a, carea în prim'a linia este a patriei nòstre, pentru turcii și n'are nimenea vre-o imputare în contr'a lorú, sa nu esagerãmu lucrurile cu Miletici și cu alții, pentruca au sempathie cu fratii lorú din alta partia.*)

Bucuresci 22 Iuniu 1876.

În noianulu de sciri politice, care astadi primejduescu lectur'a diareloru, mai alesu biat'a nòstra Romania e tarita si inhatiatá. Abiá mai este în lumea acést'a unu popòru mai pacinicu decâtu noi; ne bucurãmu ori superãmu de noulu guvernulu; ne gatimu hambarele pentru secerisiulu apropiatu si batemu lumea, cá deocãmdata celu putienu marele vistieru sa scape de "paraponu." Cu tôte aceste mereu i se dá lumii de scire, ca Romani'a mobilizã, ca aru fi aliata cu slavii de sudu, ca în sfersitu, acum nici la noi "n'aru fi bine." — Ce-i dreptu, tocm'ai "bine" nu este; dar' tocm'ai pentru aceea de felu nu suntemu dispusi a ne bate. Înainte de tôte n'avemu cu cine sa ne batemu. Serbiu nu suntú prieteni, prieteni buni, dar' nu frati de cruce. Prieteni ne suntú și turcii: nu scimu pentru ce ne amu bate cu ei. De dragulu "independentiei," ori a "regatulu?" — Vorbe frumõe, care cãtusu de putienu nu schimbã starea vistieriei. Noi suntemu independenti și nu sciu cine aru puté sa ne impedece a fi si regatu, déca amu gasi numai de cuviintia sa ne proclamãmu regatu. Mari'a Sea, Domnulu româniloru, a declaratú numai alaltaeri la deschiderea corporiloru legiuitõre, ca romãni suntú multiamiti de positiunea, pre care li o da tractatulu de Parisu. Si Domnulu a disu, pentruca astfelu este. Romani'a este pe deplinu neutrala în fatia cu cele cese petrecu în orientu. Pretutindenea infatisiarea tieriei e cea dilnica: astadi lipsesce aici ferberea, pre care amu intempinat-o pe vremea resbelulu dela 1870—71. — Atātu în cercurile hotaritõre, cãtu și pre ulitia ómenii stau asteptatori si 'si vedu de trebile obicinuite.

Cu tôte aceste neutralitatea nòstra nu merge pãna la nepasare. Inca guvernulu Catargiu, dūpa putintiele si priceperea sea, si-a datú silintia a pregati tier'a pentru tôte eventualitatile. Guvernulu actualu nu mai putienu 'si face datori'a. Suntemu pregatiti intru cãtu fatia cu greutãtiele, ce ni se opunu, putemu fi pregatiti. Tóta mobilizarea se reduce inse la aceea, ca sub comand'a colonelulu Cerchez, unulu dintre osteni mai tãferi, sa asiadiatu cu unu corpu de cãte-va mii de ómeni la Calafatu, pentru a aperá neutralitatea teritoriulu românù. — Si abiá ne putemu inchipui vr'o eventualitate, în care Romani'a s'aru puté hotari la mai multu decâtu la apararea neutralitatiei teritoriulu ei. Ide'a de a luá parte la lupt'a slaviloru e atātu de impopu

*) Diurnalele magiare dicu ca arestarea lui Miletici s'a facutu din caus'a unui articulu agitatoriu în contra imperat. rusescu. Déca ast'a este caus'a arestãrei se schimbã încãtuv'a situatiunea cu afacerea lui Miletici, dara totu remane întrebarea deschisa déca se cuvene o procedura asiá drastica.

lari în Romani'a, încãtu pusa într'unu momentu de necesitate, si avendu se aléga între slavi si turci, e de crediutu ca natiunea romana aru uitá trecutul, aru uitá legatuintiele religiõe și s'aru aliá cu turcii. Turcii, pentru romanii, nu mai suntú si nici candu nu voru mai puté fi primejdiosi; slavii nu suntú, dar' potú sa ajunga a fi. Acést'a o simte fiescãcare românú aici tocm'ai cá si la d-võstra cele trei miliõne de romãni din Ardélü, Banatu si Tiér'a Ungurésca. Nu dorimu cá slavii sa fia batuti; statulu quo alu stãriloru de pre insul'a balcanica nu ne supera inse cãtusi de putienu. Pentru aceea nu ne vomu resboi cu nimeni, si déca auditi, ca ne pregatimu a ne resboi, sa nu credeti; iera atuncu, cându va vedé, ca într'adeveru intrãmu si noi în lupta, sa sciti ca Europ'a intrãga pornesce spre orientu cu sabie și focu. Cãta vreme tractatulu dela Parisu va fi celu putienu unu pretestu, cãta vreme puterile garãnte nu voru intrá în lupta, Romani'a va urmá cu pacinic'a munca de desvoltare și organizare interna. — Dar' — în totu momentulu ne putemu asteptá, cá ea sa fia silita a intrá în actiune.

Nici de acést'a nu ne tememu. Negresitu — vomu avé pentru ce sa ne luptãmu! Corbey.

Revista politica

Ministerulu presiedinte alu Ungariei prin unu emisu cãtra tôte jurisdicțiunile interdice participarea la luptele de pre peninsul'a balcanica fia prin daruri în bani, fia prin conclurare personala seu prin agitatiuni, cari aru compromite neutralitatea imperiulu austro-ungurescu.

Diet'a Croatiei este adunata spre a-si continuá lucrãrile sele, dūpa o intrerupere de optu luni. Diet'a este adunata, dara sigurantia inca totu nu este destula ca intrã-va diet'a în activitate; seu se va mai promulgá pãna la tempuri mai liniscite.

Intalnirea de eri a imperatulu rusescu la Reichstadt în Boemi'a este destula ansa pentru cele mai diverse conjecturi. Fiindu ca cu ocasiunea acést'a se intalnescu și cancelarii acestoru dõue imperii, Gorgiacofu și Andratsy, va fi discutata și situatiunea actuala, carea a luata dimensiuni neprevedute. Speranția este mare ca resbelulu se va localisá între marginile Turciei și a tieriloru ce suntú dejá în actiune. Si Greci'a și Romani'a se arata indispuse pentru unu amestecu în resbelulu actualu, ori cãstese silésce guvernulu serbescu de a le atrage în vertegiulu actiunei.

Diurnalele unguresci se apera cu tôte mânilu de formatiuni nòue de staturi pre peninsul'a balcanica în urm'a resbelulu. "Pest. Ll." amenintia în mai multe renduri formalu, dicendia, ca Austro-Ungari'a în astfelu de casu va trebui sa intrevina cu unu ponderos veto din parte-si.

Totu în "P. Ll." face unu deputatu dietalu o propunere prin carea s'aru puté deslegá cestiunea orientale spre multiamirea Europei și totu odata s'aru infrená aviditatea Russei dūpa puter. Propunerea constá din aceea, ca între marea adriatica și marea négra spre nordu dela Saveu si Dunare sa se radice unu bulevard de nemagiari și romanii sub dinasti'a habsburgo-lotaringica. În Bosni'a si Erzegovin'a propune secundo-genituri austriace.

"Kel. N." are sciri din Belgradu, cari déca suntú adeverate, Serbi'a se bucura de mare protectiune la cironomulu rusescu. Acést'a mijlocesce Serbiei cãte 1/2 milionu de ruble pe luna si prin intrevenirea sea a mai mijlocitu si unu imprumutu de 3 miliõne de ruble la banc'a Stieglitz din St. Petersburg.

Din Neoplant'a s'a telegrafat la „S. d. T.“ in 5 Iuliu. Astadi la 4 ore dimini'tia deputatulu dietalu Miletici fu arestatu de procurorulu de statu de aici si cu escorta militara transportatu in inchisore. Dupa acést'a o comissiune amplificata a calcatu tipografia serbésca, tóte localitátile redactiunei „Zastava“ si locuinti'a lui Miletici. Din alta telegrama din Budapest'a se vede ca aceste tóte s'au facutu la recusitiunea tribunalului de apelatiune (tabla) din Budapest'a. Motivulu este: inalta tradare.

Manifestulu de resbelu alu Serbiei.

Manifestulu principelui Milanu din 18, respective din 30 Iuniu, cu dat'a Deligradu, suna asiá:

Acusi va fi unu anu decandu fratii nostri din Ertiegovin'a si Bosni'a au prinsu armele pentru a se aperia de volniciele desfrenate si violentiele ne mai pomenite. Suferintiele lor aflara in anemele nostre fratiesci unu ecou continuu; dara candu tiepetulu lor de dorere implu de nou aerulu in anulu trecut, Eu dechiarai in scupcin'a nostra nationale, ca si intre marginile fortieloru nostre neconsiderabile me voi nevoi, — spre a afla unu medilocu eficace, prin care sa se dea liniste deplina acelor tieri, de a caroru sorte nu potemu fi indiferenti. De vreme ce Serbi'a, cum di-sei, ca vecinu nemidilocitu alu acestoru tieri, suferu prin rescularile loru periodice in respectu moralu si economicu mai multu decatu ori care altulu, e si in interesulu Serbiei, cá sa se puna capetu la aceste situatiuni odata pentru totudéun'a. Dupa ce inse in acela-si tempu Inalt'a Pórt'a in contielegere cu marile puteri a luat' asup'ra sea oper'a pacificarei si a eschisu ori ce conlucrare: noi eramu indatorati se asteptámu cu respectu si paciintia rezultatulu acestoru incercári pe cari le-au aplicatu marile puteri cu celu mai mare zelu in favorulu fratiloru nostri ce suferu. Intra'acea neincrederea care de secúli a prinsu radecini intre poporulu insurgentu terorizat, l'a facutu sa nu mai aiba nici o sperantia ca mesurile ce le a luat' Sublim'a Pórt'a pentru pacificare voru da o garantia de ajunsu fatia cu repetirea acelor rele cari lu silira sa prindia armele de atátea ori. Lupt'a eroica s'a continuatu mai departe in Ertiegovin'a, pre candu versarile de sänge si cele mai spaimantátore crudimi, cu deosebire in Bosni'a, era la ordinea dilei. Precandu noi asteptámu terminarea acestei situatiuni, la fruntariile nostre apusene se inflacará o noua rescóla a poporulu pe cealalta lature a principatulu nostru. Bulgari'a a devenitu unu teatru pentru nisce scene de devastare si estermine cum nu le a mai vedutu inca secululu nostru. Pruruptiunea fanaticismulu musulmanu se straplantá de pre campurile de macelu preste tóte provinciile Turciei europene si ajunsu la punctulu de culminatiune in Constantinopole, in sinulu servitoriloru si predicatoriloru coranului, cari cei din urma au acum o influintia decisiva asup'ra sortiei poporaloru din statulu imperialu.

In fatia cu aceste aparentie sperantiele, ca provinciile resculate se voru pacificá curendu, s'au nimicitu Prospectele, in locu de a se lamuri, devinu totu mai sinistre, din care cauza noi nu ne putemu animá cu sperantia, ca Serbi'a va scapa din situatiunea dificila, in care se afla degiá de unu anu. De-si situatiunea nostra ni e nesuferibila, noi totusi nu amu intreprinsu nimicu ce aru puté se ingreuneze puteriloru si Sublimei Porti oper'a de pacificare. Din contra guvernulu Meu a facutu totu ce a pututu se contribué la dumerirea si calmarea spiritelor. Copiiloru si betraniloru din Bosni'a le amu oferitu

cu mari sacrificie din partea nostra ospitalitate si locuintia; la fruntariile nostre noi amu sustienutu o ordine esemplara si armat'a Nostra care se presentá la fruntarie la primulu momentu pentru a calma pre locuitorii intaritati dela fruntarie, s'a retramisu degiá in tomn'a trecuta acasa. In tier'a Nostra tóte a mersu dupa cursulu loru naturalu, nu s'a datu Pórt'ei otomane nici o ansa se aplices mesuri de neincredere contra Serbiei si cu tóte aceste guvernulu otomanu a incinsu patri'a nostra cu o armata puternica dela gurele Timocului pana la gurele Drinei. Armat'a turcésca a ocupatu o positiune amerintiátore in fatia cu noi; sub aripele ei ordele selbatice de basibozuci, cerchesi si arnauti, nu arare ori ajutati de despartieminte din trupele regulate, au navalitu in tier'a nostra, au atacatu pre cetatienii nostri linistiti, au jafuitu sanctuarele nostre, au aprinsu locuintiele nostre, au rapitu animalele nostre si averea nostra lasandu pretutindenea urme de incendiu si omoru dupa densele.

Fratiloru! E degiá aprópe unu anu, de candu Voi suferiti aceste scene sangeróse in tier'a Nostra scumpa pre care parintii nostri au rescumparat'o cu sange scumpu. Nu numai locuitorii din cercuri intregi hotarite cu noi au trebuit sa fuga fara intardiare la fruntarie sa scape averea din mani talharesci si se apere viéti'a familielor lor. Zedarnici au fostu toti pasii ce a facutu guvernulu Meu la deregatoriile otomane si la Pórt'a insasi. Nu incetara invasiunile de inarmati si armat'a turcésca tienu pre Serbi'a mai departe intr'o stare de asediu, sub care stagná ori ce comérciu, inceta ori ce industria, asiá incatu trebuiramu sa ne refugiámu la mesuri extraordinarie, pentru a preservá remasitiile de bunastare nationale de estrem'a ruina. De-si fara resbelu totusi purtarámu tóte urmárele daunóse a le resbelulu. Numai pacientiei celei mari a Vóstre, numai respectulu Vóstru cátra legi, si supunerei Vóstre la dispositiunile deregatorieloru Mele e de a se atribui, ca Voi pana astadi nu ati datu satisfactiune sentiemiintelor Vóstre vatemate, maniei Vóstre juste fatia cu atacatorii. Se póte face ore vre-o imputare cu temeiu in acést'a situatiune dificila guvernulu Meu pentru-ca a acuiratu prin esecutarea resolutiuniloru Scupcinei nationali medilócele cari se recereau la indepartarea pericolulu ce amerintiá in modulu acest'a siguritatea tieriei? Si totusi Pórt'a a luat' in nume de reu ca Serbi'a si aróga a se ingrigi de o apered. Acea Serbi'a care togm'a fu constrinsa de Pórt'a sa-si stórca puterea prin sacrificie immense, sa-si pustiésca campulu si vét'ra pentru a se cugetá la apered sea propria. Fratiloru! Fara de a devia unu momentu dela calea moderatiunei si precaugetárii, vatamendu simtiemiintele Vóstre atacate, Eu amu urmatu consielele puteriloru garante si amu suprimatu astfelu in pieptulu Meu si alu Vostru simtiemiinte, cari au fostu provocate prin o procedare ce nu s'a mai vedutu vre-odata in lumea civilisata. Eu nu amu parasitu calea acést'a nici atunci, candu Pórt'a, in locu de a indepartá causele acestei stári a afflatu de bine sa céra dela mine deslusire asup'ra mesuriloru ce amu trebuit sa le luámu pentru a ne aperia tier'a nostra. Chiaru si atunci explicandu-Me modestu si preventivulu curtei suzerane, Eu amu dechiaratu ca sum gat'a a trimite unu legatu extraordinariu la Constantinopole, care in contielegere cu Pórt'a sa caute temeliele unei páci durabile intre noi si guvernulu imperialu. Si ce credeti Voi? ce primire a intempinat' acést'a noua dovada de pacificatiune a Mea la Pórt'a otomana? Pre candu Pórt'a trecu tacendu preste acestu ofertu de pace alu Meu, trupele turcesci au in-

ceputu de nou sa marodeze cátra fruntariile nostre; orde barbare de basibozuci, cerchesi si arnauti, se apropie de nou de tier'a nostra; din interiorulu Asiei se chiama curdii barbari, cu scopulu se jertfésca pre Serbi'a pradáriloru si flacáriloru, cá sa i se nimicésca bunastarea, sa i se stanga tal'a nationale si sa fia umilita. Pórt'a neputenduse legitimá inaintea lumei cu administratiunea ei cea rea are intentiunea invederata de a restogoli pre Serbi'a responsabilitatea pentru acele erori de cari ea insasi e responsabila poporulu seu.

Déca Serbi'a progresista aru peri, atunci, cum se pare ca crede Pórt'a, nu va mai esiste in orientu vre-otiéra, care degi'a numai prin esistintia sea aru dovedi netrebnicia institutiuniloru actuali in Turcia.

Fratiloru! Déca noi si in urm'a acestoru pasi si intentiuni ostile din partea Turciei amu voi sa remanemu mai departe pe calea rezervárilor, atunci moderatiunea nostra aru degenerá intr'o slabiciune, tacerea nostra intr'o timiditate care nu aru fi demna de urmatorii lui Dusianu si Milosiu. De-si resbelulu intre poporulu serbescu si Pórt'a a devenitu neevitabilu, Eu totusi amu tramisu la Constantinopole o representatiune, in care amu indigitatu si medilócele, prin cari s'aru puté pacificá popórele resculate in orientu si eliberá Serbi'a de situatiunea dificila, la care a ajunsu fara vin'a sea. Eu amu cerutu sa se retraga dela fruntariile serbesci armat'a turcésca impreuna cu tóte acele orde barbare cari ocupa fruntariile si amu aretatu guvernulu imperialu ca armat'a serbésca in numele aperedei legali proprie in numele umanitatiiei si alu sentiemiintelor fratiesci cari ne léga de fratii nostri ce suferu, se va duce in provinciile resculate, pentru a restabili acolo linistea si a reorganisa provinciile fara considerare la diversitatea confessiuniloru, pre bas'a dreptatiiei si a egalitatiiei. In puterea Portei sta sa pronuncia cuventulu seu decisivu si sa puna unu capetu versáriloru de sänge.

Soldati serbesci! Noi mergemu in resbelu nu agitati de ura si sentiemiinte selbetece de resbunare ci constrinsi de indispensabil'a trebuintia a nostra si a fratiloru nostri dupa o pace generale. Superbi de frumós'a missiune a civilisatiunei si a libertatiiei ce Ve este incredintiata prin hotarirea lui Ddieu in orientu pasiti cu incredere si vitezie inainte, radicandu armele numai asup'ra acelor'a cari ni se voru opune. Trecandu preste fruntarie sa sciti ca in principiu remanemu fideli integritatiiei imperiului otomanu pana candu resistintia armatei imperiali nu ne va sili se incredintiámu reusirea causei nostre sante la noroculu armelor. Nu uitareti nici pe unu momentu, ca in tienuturile in cari mergeti traiescu fratii Vostru cari Ve voru primi cu bratiile deschise. Se afla acolo si de aici, cari sunt' instrainati de noi prin diversitatea religiunei, dara prin sänge si limba ei sunt' fratii nostri. Déca si acesti'a se voru opune cu bratiile armate, respingetii cu armele, indata inse ce voru depune armele crutiati-i cá si pe toti ceilalti adversari si scutiti viéti'a, familie, averea si religiunea lor. Acést'a este vointia Mea ferma si datorintia Vóstra santa, acést'a Ve va castigá respectulu lumei civilisate si o va convinge, ca a-ti meritatu in trena o positiune mai buna. Miscarea nostra e curatu nationalu; acést'a miscare trebuie sa inchida sirurile sale tuturor elementelor de resturnare sociale si fanaticismu religiosu. Noi nu ducemu cu noi resturnarea, incendiulu si devastarea, ci dreptatea, ordinea si siguritatea. Crutiati pe straini cu acea ospitalitate, care e decórea serbiloru. Respectati fruntariile monarchiei invecinate si nu dareti vre-o ansa de

nemultiamire guvernulu cesaru si regescu care si-a castigatu titluri la recunoscentia nostra luandu sub aripele sale pe mii de bosniaci si erzegovieni nenorociti si scutindui de frigu si fóme. Fratiloru! Plinu de incredere in iubirea Vóstra nationale si in talentele Vóstre militare, Eu pornescu cu Voi si inaintea Vóstra, cu noi impreuna voru luptá inca bravii nostri frati montenegriini, cu cavaleresculu loru conducatoriu, fratele Meu principele Nicolae, cu noi voru luptá impreuna escelentii nostri eroi din Erzegovina si multu cercatii si subjugatii bosniaci. Serguitorii nostri frati bulgari ne astépta si dela sentiulu liberalu alu greciloru superbi putemu astéptá ca acesti urmatori gloriosi ai lui Temistocle si Bociarici nu voru remané multu tempu inderetrulu nostru. Sa mergemu dar' inainte falniciloru Mei eroi!

In numele atotu puterniculu Ddieu, dreptulu parinte alu tuturoru popóreloru! Inainte!

In numele dreptatiiei, libertatiiei si civilisatiunei!

Milanu M. Obrenovici.

Nr. prot. S. IX.

p. 100.

Conchiamare.

In conformitate cu hotarirea adunárei generale a Asociatiunei transilvane, tienute in Reghinulu sasescu in 30 Augustu 1875 sub Nr. prot. XXVI, adunarea generala ordinaria a Asociatiunei pentru anulu curentu, se conchiamu in orasiulu **Sabiu pe diu'a de 16 Augustu c. n. 1876.**

Toti onoratii domni membri ai Asociatiunei sunt' rugati a luá parte in numeru cátu se póte mai mare la acésta adunare.

Din siedintia ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, tienuta la Sabiu in 3 Iuliu 1876.

Iacobu Bolog'a,

presiedinte.

Dr. D. P. Barcianu,

secretariu.

Sabiu 25 Iuniu.

(Primulu **esamenu de maturitate** la scól'a nostra **comerciala din Brasiovu**), „Kron. Ztg.“ dela 4 Iuliu a. c. Nr. 104 ne spune ca sub-inspectorulu regescu de scóle, dlu Iuliu Bardosi, in urm'a unui ordinu alu ministeriului reg. ung. de culte si instructiune publica a asistatu in calitate de comisariu regescu la examenulu de maturitate alu scólei nostre románe gr. or. de comérciu din Brasiovu si ca din partea ministeriului reg. ung. de comérciu a functiunatu in coalitate de comisariu ministerialu, presiedintele camerei comerciale din Brasiovu dlu Ioanu G ö t t.

Despre decursulu examenului scrie susu citat'a fóia urmatórele:

„Esamenulu de maturitate la scól'a comerciala de lángha gimnasiulu gr. or. románu avu locu la 1 Iuliu. Esamenulu s'au supusu doi scolari, Georgiu Strimbu din Brasiovu si Iosifu Boieriu din Ohab'a, celu din urma orfanu de tata si mama, sustienutu la studiu de unu unchiu alu seu. Dlu profes. Artemiu Fenesianu a esaminatu din limb'a magiara, luandu istoria literaturiei ungresci pana in tempurile mai noue, la tabla, epistole comerciale practice si in fine traduceri din ungresce in romanesce din manualulu pentru gimnasia superioare ungresci: „Olvasmányok“ de Iosifu Szvorényi; dlu profesoru N. (?) Dim'a a esaminatu din economi'a nationala si din sciintiele tienatóre de acést'a; dlu prof. Orgidanu a esaminatu din dupl'a scriptura, stilistic'a si aritmetic'a comerciala. Dlu profesoru Orgidanu a initiatu anumitu pe

elevii sei, într'unu modu foarte practic, în convențiunea comercială încheiată între Austro-Ungari'a și Romani'a. Dlu Dr. N. Popu, carele a supliniu de unu tempu încôce pe bolnavulu seu colegu dlu Radu Corvinu a examinatu din istori'a comercială și a patriei de pre tempulu Habsburgiloru pâna în tempulu de fatia; dlu prof. I. Scurtu a examinatu din geografie a comercială și d. prof. Filipescu din cunoscinti'a marfuriloru și tehnologi'a comercială. Respunsurile au fostu din tôte obiectele perfecte și nu lasara nimică de doritu. Georgiu Strimbu reportă din tôte obiectele calcululu: distinsu și Boieriu, cu exceptiunea din dîou obiecte cu „apropede distinsu“, din tôte: distinsu. Tinerii au invetiatu barbațesce și de siguru voru avé unu viitoriu bunu. Domni profesori au staruit cu multa diligentia pre lângă elevii lor, cari de buna sêma deapurea le voru fi multiamitori. Dupa finirea examenulu, dlu protopresbiteru Iosifu Baracu invita pe comisiunea esaminate și pe colegiulu profesoralu la masa, unde domni cea mai frumoasă armoni'a și cea mai buna dispozițiune. Toastele se radicara pentru înfloritorea prosperare a instituteloru de instructiune și pentru spiritulu celu bunu și de armonia în sinulu colegiului de profesori și pentru rivalitatea cea nobilă în folosulu culturii și mai departe a poporului“*)

Romani'a

Mesagiulu de deschiderea corpuriloru legiuitoare.

Domniloru senatori! Domniloru deputati. Terminându-se alegerile pentru camer'a de deputati, guvernulu Meu s'a grabitu de a ve convocă în sesiune extraordinară, pentru că, corpurile statulu fiindu constituite, tîer'a, cu o ôra mai înainte, se pîta intră în deplinulu exercitiu alu drepturiloru sele constituționale.

Domniloru deputati, guvernulu Meu a promis tierei o completa abținere de ori-ce ingerință sêu manifestatiune de preferință în alegeri; d-vîstra, cu ocasiunea verificării titluriloru, veti constată deca ministeriulu a remas fidelu ingagiaminteloru sele. Nu a statu înse în putință a sea de a dă satisfaciune contestăriloru multiple radicate contr'a listelor electorale lucrătore pe acestu anu.

Dela întielepciunea d-vîstra va depinde cá legislatur'a d-vîstra se fia manîsa în rezultate pentru binele publicu.

D-loru senatori! D-loru deputati! Facu cu atâtu mai multu apelu la patriotismulu și la moderatiunea d-vîstra în momentele actuale, cu câtu la otarele nîstre agitatiunile durêza și orisonulu politicu este departe de a fi seninu. Positiunea creată României prin tratatulu de Parisu ne asigură binefaceri neutralității. În câtu tempu vomu îndeplinî legile acestei neutralități, încâtu tempu vomu oferî Europei spectacolulu unii poporu, lucrându în pace la reformele și îmbunătățirile sele din lantru, avemu totu dreptulu de a ne așteptă ca pericolele esteriore se voru oprî la otarele nîstre.

În vederea înaintării lucrăriloru câmpului, cari voru reclamă presință multor-a din d-vîstra, guvernulu Meu se va marginî de a ve presință numai proiectele cele mai imperiose cernute. În întâiulu rendu figurêza economicele financiare, ce guvernulu Meu vile va presentă chiaru pentru anulu

*) Ne pare bine de acesta favorabilă recenziune din partea unei foi nemtișci; cu tôte aceste așteptăm unu raportu și din partea ômeniloru nîstri adresatu de dreptulu fîiei nîstre. Lumin'a nu trebuie ascunsă.

Red. „T. R.“

curinte, și elu pîte chiaru de acum a ve afirmă neșramutî a sea otarire, de a reduce pentru anulu viitoriu chielțiilele statulu în limitele resurselor bugetare.

Totu în sesiunea actuală vi se va presentă și proiectulu de lege pentru transformarea dileloru de prestațiune într'o dare ficsă banêșca.

Nu me îndoiescu, domniloru senatori și domniloru deputati, ca ținendu sêma de otarirea guvernului Meu, de a îndeplinî grêu'a sarcina ce i este dată, d-vîstra, la rendulu d-vîstra, veti conclură că unu perfectu acordu se donêșca între ambele corpuri legiuitoare, pentru cá astfelu, cu totii, se contribuim la întemeierea institutiuniloru nîstre constituționale, la dezvoltarea intereselor publice și private, la înflorirea scumpei nîstre Românie.

Dumnedieu se binecuvinteze lucrările domniloru vîstre.

Carol.

Varietăți.

Ministeriulu de resbelu comunu a avisatu prin o ordinațiune pe oficerii activi și din rezerva și pe cei dela honvedii sa-si întregêsa armatur'a de campania. Afara de armatur'a obicinuită are sa se ecuipeze fia-care cu unu revolveru „Gasser“, aternatu de o curea, o cartusia carea sa continea 40 patrîne, unu portfoiu de lacu negru, o plosca de câmpu, o traistă negră pentru pachete, unu cofferu de 75 centimetri de lungu proviedutu cu numele proprietariulu, alu diviziunei, alu regimentulu și alu companiei de care se țiene proprietariulu. Fia care comandantulu de compania, mai departe adjutantulu și oficerii comandanți la statulu majoru trebuie sa se provada cu perspective (ochianuri). Manevrelle cele mari de cavaleria la laculu Neuside — sub comandă bar. Edelsheim Gyulai — nu se voru tîenê, spune „K. N.“, ci trei regimente întregite pâna la 18 escadrîne dimpreună cu 11 regimente de infanteria voru fi dirijiate spre Biserica alba, Mitrovitiu și Semlinu. Din milițiile teritoriale austriace (Landwehr) se formêza regimente de sîșe statațiore. În privință a acest'a voru avé a se întielege ambii ministri de apărare tierei și ministrulu de resbelu. În afacerea acest'a ministrulu Szende va merge la Vien'a.

Dupa „Magyar Állam“ tôte regimentele de infanteria din capitala (Budapest'a) au primitu în nôptea dela 3 spre 4 Iuliu ordinu sa stea gat'a de plecare.

Ministrulu de apărare a comunicatu jurisdictiuniloru conspectele despre conscrierea cailoru pe anulu 1875 emitiendu într'un'a și o ordinațiune privitoare la luarea în primire a cailoru conscriși în casu de mobilizare.

„Pest. Corr.“ spune că Marti dupa média-di au plecatu doue monitîre dela Budapest'a pe Dunare în jos.

Semne de mobilizare. Magistratulu sabianu, în conformitate cu o ordinațiune ministerială a dispusu respunderea de 99% de cai de trasură, 36% de calaritu și 10% de poveri în 48 de ôre dela sosirea unii ordinu telegraficu dela ministeriu.

Confiscatu. Redactiunea foiei „Osten“ din Vien'a ne încunoscîntiêza că numerulu de Dumineca s'a confiscatu din caus'a duoru articulu dintre cari unulu a tratatu succesele diplomatice a le contelui Andrassy și celalatu raportulu slaviloru și româniloru austriaci fatia cu lupt'a contr'a Turciei.

Din Belgradu fu înscințiată „Pest. Corr.“ că în consiliulu celu înaltu de acolo s'a decisu, ca

dupa luarea Nissei sêu dupa o a dîou'a victoria decisivă asupra turciloru, principele Milanu sa se prochieme rege alu Serbiei.

(Afaceri școlastice.)
Vineri 25 Iuliu urmă încheierea examenelor la gimnasiulu, scólele reali și elementari evanghelico-augustane de aici. Cuventulu de încheiare lu rostî în modu satisfactoriu octavanulu G. de Huttern. Dupa acêșta urmă impartirea mai multoru premii, parte foarte pretiîose, între elevii cei mai distinsî; dintre români se impartasira cu premie E. Popoviciu din Hatiegu și N. Ficisaru din Satulungu. Apoi se esecută de seminaristi o piesă musicală, și în fine parochulu Sabiului, Dlu F. Müller se adresă într'unu cuventu petru dietoriu câtra elevi, câtra corpulu profesoralu și câtra parinti, rogandu pre cesti din urma, a fi și în venitoriu caldurosi partitori ai institutulu. — Numerulu eleviloru a fostu în anulu 1875/6: la gimnasiu: 223, între cari români 58; în reală: 268, români 33; în clasele elementari: 457, români 55.

Invitare de prenumerațiune la „Scôla Română“ pe semestrulu II; 1876, carea va esî cá și pâna aici odata în septamana — Vîneria — în marimea și cu adjustarea știuta, costandu pentru Austro-Ungari'a 2 fl. 50 cr., ier' pentru Romani'a 7 1/2 franci sêu lei noi.

Din parte-ne, dice redactiunea acesteia foi, cu ocasiunea invitării nu vomu crutiă nici unu sacrificiu posibilu, pentrucă „Scôla Română“ se servêșca cu credință și se reprezente cu demnitate — scôla română. Ne-a succesu dejă a castigă spre acestu scopu puteri respectabile în diferite ținuturi ale patriei.

Fără a neglige rubricelle cultivate pâna aici, ne vomu ocupă în semestrulu II din nou cu invetiamentulu intuitivu, cu geografii și geometri'a; vomu aduce tractate relative la didactic'a generală, carea înca nu a ajunsu a se propune în tôte institutelle nîstre pedagogice; vomu vorbi într'o seria de articulu despre cladirea și adjustarea scóleloru etc.

Dorindu a ilustră mai multi articulu cu desemnuri relative, spre ce înse se ceru speșe nôue, venim a rogă pre onorabili nostri prenumeranti, amici, colegi și cunoscuti, că se nu pregete, în interesulu causei, a recomandă „Scôla Română“ în cerculu influinței lor, anunciandu totuodată ca din semestrulu I mai avemu înca 90 de exemplarie complete.

Dintre articulu publicati în semestrulu espiratu numim aici urmatorii, ordinandu-i dupa disciplinele singlarice:

Pedagogi'a teoretică și pîrtile ei auxiliare: Se educăm tinerimea pentru diligentia sêu activitate! Cum sa-si atraga invetatoriulu iubirea școlariloru sei? Se deprimem pre școlari a iubî curatie-ni'a! Se deprimem pre școlari la ordine! Se dedăm pre copii la ascultare! Dedarea copiiloru la linisce. Dedarea școlariloru la atentiune. Antropologi'a pedagogică (dejă 3 articulu). Educatiune — pedagogia, instructiune — didactică. Discusiuni pedagogice (legindariulu și știintelle reale, legindariulu și gramatic'a, manualele didactice, tablițiele de piêtra etc.) Metod'a știintelor fisico-naturale. Recerintelle unii planu de invetiamentu. Despre calde. Pedagogi'a practică: De pre câmpulu educatiunei practice (8 casuri). Religiunea: Religiunea cá obiectu de invetiamentu în scôla școlară (4 articulu). Limb'a maternă: Însențatarea ei pentru cultur'a spirituală, scopulu invetiamentulu limbisticu, midilîcele relative sêu ramurile invetiamentulu limbisticu. Lectiuni din gramatică.

Tractarea unoru teme stilistice (3 esemple). Tractarea lui o, ó, l. Tractarea diceriloru. Tractarea unei piese de lectura. Convorbire cu școlarii despre apa etc. Computulu: Tractarea numerulu 6, 8, 10. Despre unele avantajie în computulu verbalu. Inca ceva despre practica italiană. Portarea invetiatoriulu la resolvierea temelor din computu. Sistemulu metricu și metodulu computulu. Istori'a naturală: Botanic'a în scôla școlară. Inca ceva despre botanică (2 articulu). Lectiune introductoria în botanică. Cucosiei ordinari. Fisic'a: Fisic'a în scôla școlară. Termometrulu. Barometrulu. Istori'a: Biografie istorice: Romulu și Remu etc. Ștefanu celu mare. Tractarea metodică și practică a biografiiloru istorice. Dile istorice memorabile (însențatarea și tractarea lor în scôla). Geografi'a: Ceva din astronomia. Diverse: Din conferință invetiatoresci. Deacu câtra unu june. Radicarea statulu invetiatorescu. Reflexiuni asupra examenelor publice. La însențatarea dileloru. Cum trebuie se fia invetiatoriulu? Elevi de trupa. Institute militare. Sale de asilu, scóle de infanți, gradine de copii. Planu de invetiamentu pentru scólele școlare gr. or. Sentințe pedagogice, legi, varietăți etc.

Prenumeratiunile binevoiesca a se face de tempuriu, cá sa ne scimu orientá lu de privire la numerulu exemplariloru de tiparitu. Prenumeratiunile particulare se efectuescu mai lesne și mai siguru cu „assignate postale“, ier' pentru abonamente comune ne luám voia a alatură o „côla de prenumeratiune“ cu rogarea, cá onorabili nostri lectori se binevoiesca a o pune în circulațiune. Domni colecțanti voru primî dela 10 exemplarie unulu rabatu.

Noua intrerupere de comunicatiune între Hasfaleu și Archit'a s'a signalisatu Dumineca în 2 Iuliu n.

Directorulu scólei pedagogice de statu Laurentiu Balázs a dispărutu toc'm'a în diu'a cându erá sa se serbeze cu solemnitate încheierea anulu școlasticu. Dupa mai multe dile a reapărutu și s'a presentatu însuși tribunalulu încusându-se ca a defraudatu din banii încrediați lui de ministeriu pentru sustinerea eleviloru stipendiati. Sum'a defraudată sa fia dupa unii de 2000 fl., dupa altii dîr' de doue ori atăt'a.

Locu deschisu.

Declaratiune publică.

Subscriș a dau deslusire prin acêșta cumca eu aflându-me în retacire amu invinuitu pe d-n'a invetiatorêsa din Tilis'a Mari'a Iosofu născuta Ioanoviciu fără temei a fi comisă abaterrea în tergulu Apoldulu de susu din § 460 c. p. și cumca mentionat'a Mari'a Iosofu este cu totul nevînovată.

Iohan'a Lapsansky
papucaria în Sabiu.

Burs'a de Vien'a.

Din 26 Iuliu (8 Iuliu) 1876.

Metalicele 5%	65 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 80
Imprumutulu de statu din 1860	110 75
Actiuni de banca	892 —
Actiuni de creditu	146 40
London	134 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 75
„ „ Temisiorene	72 —
„ „ Ardelenesci	75 25
„ „ Croato-slavone	82 50
Argintu	103 —
Galbinu	6 26
Napoleonu d'auru (poli)	10 62
Valu'a nîoua imperiale germană	65 80